

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ
ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ &
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
Τηλ.: 210-6411526

Αθήνα, 27 Αυγούστου 2021

Αρ. Πρωτ.: 7392
Αρ. Εγκ.: 7

Προς
Τους κ.κ Εισαγγελείς Εφετών της Χώρας
και δι' αυτών
στους κ.κ Εισαγγελείς Πρωτοδικών
της περιφέρειάς τους

ΘΕΜΑ : Συνέπειες στην ποινική δικαιοσύνη από την πανδημία του COVID-19, γενικές οδηγίες προς τους εισαγγελικούς λειτουργούς, με σκοπό, πρωτίστως, τον έλεγχο της διαχείρισης του όγκου των εκκρεμών ποινικών δικογραφιών

Αναμφισβήτητα και στο χώρο απονομής της ποινικής δικαιοσύνης τέθηκαν σε δοκιμασία από την πανδημία του κορωνοϊού COVID-19 θεμελιώδεις αρχές της ελληνικής ποινικής δίκης. Όπως η αρχή του σεβασμού και της προστασίας του ανθρώπου, από την οποία εκπορεύεται και το συνταγματικό του δικαίωμα (άρθρο 20 παρ.1 Συντ.) να μπορεί να αναπτύξει τις απόψεις του για τα δικαιώματα ή τα συμφέροντά του και η αρχή της ταχείας διεξαγωγής της δίκης που υπηρετεί την ανάγκη αποκατάστασης της κοινωνικής ειρήνης και επιτάσσεται από το άρθρο 6 παρ.1 εδ. α' της ΕΣΔΑ, σύμφωνα με το οποίο κάθε πρόσωπο έχει το δικαίωμα όπως η υπόθεσή του δικαστεί «εντός λογικής προθεσμίας», καθώς και από το άρθρο 1 παρ.3 στ. γ' Δ.Σ.Α.Π.Δ, που εγγυάται την εκδίκαση χωρίς αδικαιολόγητες καθυστερήσεις.

Οι αλληπάλληλες αναστολές εκδίκασης των προσδιορισμένων ποινικών υποθέσεων λόγω της πανδημίας αύξησαν σημαντικά τον μεγάλο αριθμό εκκρεμών ποινικών δικογραφιών στις εισαγγελίες και στα

δικαστήρια της χώρας, επιτείνοντας αναπόφευκτα, την, αληθώς, από δεκαετιών παρατηρούμενη βραδύτητα στην απονομή της δικαιοσύνης, προβλήματος σύνθετου, η αντιμετώπιση του οποίου δεν μπορεί να είναι άμεση και δεν επιτυγχάνεται με μέτρα αποσπασματικά, με λύσεις εμβλωματικές, με μεγαλόστομες λεκτικές διακηρύξεις ή με μετάθεση ευθυνών. Οφείλεται προεχόντως σε διαχρονική πολύπλευρη αδράνεια, που από την δική του σκοπιά ο νομικός κόσμος στο σύνολό του πρέπει να αντιδράσει συμβάλλοντας στην απομείωση της διάστασης του προβλήματος. Το κύρος άλλωστε του ποινικού δικονομικού δικαίου και των βασικών αρχών που αναδύονται απ' αυτό έχουν ως πλαίσιο τη βούληση και ως όριο την ανοχή του νομικού κόσμου. Στην κοινή προσπάθεια πρέπει να αναδεικνύεται και να εκτιμάται προσηκόντως και η συνεισφορά των δικαστικών γραμματέων, η υποστήριξη των οποίων στη διαδικασία της απονομής της δικαιοσύνης θεωρείται αυταπόδεικτη. Επανερχόμενοι, ειδικώς, πάντα στο θέμα της εγκυκλίου, μετά από τη μερική άρση των περιορισμών που επέτρεψε στο χώρο της ποινικής δικαιοσύνης την εισαγωγή στο ακροατήριο και την εκδίκαση περισσότερων ποινικών υποθέσεων, σε ό,τι αφορά τη λειτουργική αποστολή των εισαγγελικών λειτουργιών επιβάλλεται η από όλους μας εγρήγορση, προσπάθεια, συστηματική και οργανωμένη μας ενέργεια, ως ελάχιστη συμβολή, για να αποκαθίσταται σταδιακά το απολεσθέν έδαφος από την πανδημία, με απώτερο στόχο να προκύπτει, κατά το δυνατόν, "ανεκτός" ρυθμός στη δικαστική λειτουργία και να αποτρέπεται κάθε δικονομική ή άλλη αστοχία. Οι ενέργειές σας, αναφορικά με τον προσδιορισμό των υποθέσεων στις δικασίμους, θα εναρμονίζονται βεβαίως και θα ακολουθούν την υποχρέωση συμμόρφωσης με τις εκάστοτε σχετικές νομοθετικές προβλέψεις για την πρόληψη και καταπολέμηση της πανδημίας, με τις εντεύθεν προκύπτουσες πρόσθετες σχετικές δυσχέρειες από την αυξομειούμενη και απρόβλεπτη ένταση του φαινομένου της πανδημίας για την οποία δεν προκύπτει έλλογη προσδοκία άμεσης αποδρομής της.

Ειδικότερα, παρακαλούμε να εντείνετε στο έπακρο την υπηρεσιακή σας δραστηριότητα και προς τις ακόλουθες κατευθύνσεις:

I. Να επανελεγχθούν οι εκκρεμείς προς εκδίκαση ποινικές υποθέσεις και προεχόντως εκείνες των οποίων ματαιώθηκε η συζήτηση

κατά την περίοδο των αναστολών λόγω της πανδημίας και να προσδιορίσετε κατά προτεραιότητα τόσο τις δικογραφίες αυτές, όσο και ανεξαρτήτως της προϋπόθεσης αυτής, τις δικογραφίες με κατηγορούμενους που τελούν σε προσωρινή κράτηση ή κρατούνται δυνάμει αποφάσεως πρωτοβαθμίου δικαστηρίου (ιδίως όταν επίκειται η συμπλήρωση του ορίου της υπό όρο απόλυσης), καθώς και εκείνες που αφορούν εγκλήματα με κίνδυνο παραγραφής ή που με ειδικές προβλέψεις ορίζεται η κατά προτεραιότητα εκδίκασή τους.

II. Ο εισαγγελέας της έδρας του δικαστηρίου και πρωτίστως των δικαστηρίων κακουργημάτων θα πρέπει να έχει πλήρη και σαφή εικόνα των μεταγενέστερων δικασίμων από απόψεως προσδιορισμένων ήδη υποθέσεων, σοβαρότητας αυτών, αριθμού διαδίκων κλπ, ώστε σε περίπτωση αναβολής σε ρητή δικάσιμο να θέτει τα δεδομένα αυτά υπόψη του δικαστηρίου για το σχετικό ορισμό ώστε να διασφαλίζεται μια σύμμετρη κατανομή των υποθέσεων και να αποφεύγονται οι αναβολές σε δικασίμους "υπερφορτωμένες", υπό τα προηγούμενα χαρακτηριστικά, που θα οδηγήσουν σε νέες αναβολές, αφάνταστη ταλαιπωρία των διαδίκων κ.λ.π. Αυτονόητα και οι εισαγγελείς προσδιορισμού των υποθέσεων, είτε ορίζοντας το πρώτον δικάσιμο είτε μετά από αναβολή, εφόσον, στη δεύτερη περίπτωση, το δικαστήριο δεν ανέβαλε σε ρητή δικάσιμο, θα λαμβάνουν υπόψη και τα αμέσως προηγούμενα στοιχεία και επισημάνσεις.

III. Να υπάρξει ιδιαίτερη μέριμνα ώστε να εκλείψουν οι αρνητικές περιπτώσεις αναβολών ή κήρυξης απαράδεκτης της συζήτησης υποθέσεων στο ακροατήριο ή στο δικαστικό συμβούλιο, ελλείψει κλητεύσεως, εμπροθέσμου ή μη παντάπασι ή μη νομίμου τοιαύτης, αναλόγως και κατά περίπτωση, των διαδίκων ή των μαρτύρων.

IV. Να συμβάλλετε στη δικονομικά επιβαλλόμενη εξέλιξη της ποινικής διαδικασίας στο ακροατήριο με τη συστηματική σας προετοιμασία, την επιμελή άσκηση των καθηκόντων σας ως εισαγγελέων της έδρας, με την ουσιαστική συμμετοχή σας και ακόμη με προτάσεις αιτιολογημένες και αιτήσεις ειδικές στην εν γένει ποινική διαδικασία, όταν τούτο επιβάλλεται.

V. Να εξετάσετε τυχόν προκύπτουσα ανάγκη (προσωρινής έστω) αύξησης των δικασίμων των ποινικών δικαστηρίων και να ζητήσετε

εφόσον, κατά τα προηγουμένως, κριθεί απαραίτητο και είναι εφικτό, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 14, 15 και 17 του Κ.Ο.Δ.Κ.Δ.Λ. τη σύγκληση της Ολομέλειας του Δικαστηρίου, για να αυξηθεί ο αριθμός των εκδικαζομένων υποθέσεων.

VI. Να αξιοποιείτε, στο στάδιο της ποινικής προδικασίας, σε όλο το εύρος το δικονομικό μας οπλοστάσιο από τις διατάξεις των άρθρων 43 και 51 ΚΠΔ, ώστε να αποτρέπεται η παραπομπή κατηγορουμένων στο ακροατήριο μετά από υποβολή εγκλήσεων, μηνύσεων αναφορών και ανωνύμων καταγγελιών που δεν στηρίζονται στο νόμο ή είναι προφανώς αβάσιμες στην ουσία τους ή ανεπίδεκτες δικαστικής εκτιμήσεως ή εμποδίζεται ακόμη και η δικονομική τους προώθηση. Τα τελευταία έτη, παρά τις επανειλημμένες ευνοϊκές για τούτο νομοθετικές ρυθμίσεις δεν διαφαίνεται η εκμετάλλευση της εισαγγελικής αυτής δικονομικής δυνατότητας. Ούτε μπορεί η δικαστική ύλη να υπερφορτώνεται με εγκλήσεις που κατά τρόπο “εκβιαστικό” ποινικοποιούν αστικής φύσεως υποθέσεις, επιβαρύνουν τη λειτουργία της ποινικής δικαιοσύνης και ταλανίζουν τους εμπλεκόμενους. Συνάμα, ελέγχοντας τα στοιχεία του τηρούμενου ηλεκτρονικού αρχείου να εντοπίζετε περιπτώσεις επαναλαμβανόμενων κατά βάση, και με βάθος ετών αρκετές φορές, καταμηνύσεων από το αυτό πρόσωπο με ανύπαρκτα, κατά κυριολεξία, υποστασιακά στοιχεία καταγγελλόμενων αξιόποινων πράξεων ή καταμηνύσεων για τις οποίες ελλείπουν ακόμη και οι διαδικαστικές δικονομικές προϋποθέσεις του ποινικού κολασμού, ώστε να διευκολύνεται η προσήκουσα κρίση σας (ενεργώντας, βεβαίως, όπως πάντοτε και σε αυτήν ακόμη την περίπτωση, κατά τους ορισμούς του Κ.Π.Δ).

VII. Οι Εισαγγελείς Εφετών, τέλος, να μας ενημερώνουν άμεσα κάθε φορά και σε πρόωρο δικονομικό στάδιο, εφόσον κρίνουν ότι πρόκειται, στην περιφέρεια του Εφετείου που υπηρετούν, για υπόθεση «εξαιρετικής φύσης», ώστε να εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 32 εδ. τελευταίο ΚΠΔ και να διατάσσεται η διεξαγωγή της ανάκρισης και η εισαγωγή της υπόθεσης στο ακροατήριο κατ' απόλυτη προτεραιότητα.

Αναγνωρίζονται ο μόχθος και οι θυσίες όλων των εισαγγελικών λειτουργών. Από την κοινή και συνεπή προσπάθεια όλων μας, στα πλαίσια της άσκησης των λειτουργικών μας καθηκόντων και κατά το λόγο

που στον καθένα μας αναλογεί, πρέπει να αποκαθίσταται η εμπιστοσύνη των πολιτών στην έννομη τάξη, να ευελπιστεί ο κάθε διάδικος ότι θα απολαμβάνει της δικαστικής προστασίας που του οφείλεται και δικαιούται, με την επιθυμητή, ανεκτή τουλάχιστον στην παρούσα φάση, ταχύτητα στην απονομή της δικαιοσύνης, με σεβασμό και εγγύηση, πάντα, των προσωπικών ελευθεριών και των αρχών του ανθρωπισμού.

Ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου

Βασίλειος Ηλ. Πλιώτας

Κοιν:

1. κα Πρόεδρο Αρείου Πάγου
2. κα Προϊσταμένη Τριμελούς Συμβουλίου Επιθεώρησης Δικαστηρίων